

Eiropas procedūra maza apmēra prasībām

Kāzusu komplekts¹

Profesore Ksandra Kramere (*Xandra Kramer*) Erasma universitāte Roterdamā

Saturs

I kāzusa scenārijs	2
I kāzusa jautājumi	2
I kāzusa atbildes	4
II kāzusa scenārijs	13
II kāzusa jautājumi	13
II kāzusa atbildes.....	14
Metodoloģiski ieteikumi	18
Mācību mērķi un pieeja	18
Materiāli	18

Ar Eiropas Savienības Justīcijas programmas 2014.g.-2020.g. līdzfinansējumu.

---

¹ Izstrādāts projekta “Eiropas pārrobežu procedūru labāka piemerošana: Eiropas tiesu darbinieku juridiskās un valodas mācības ” ietvaros, Granta līguma numurs: 806998.

I kāzusa scenārijs

Marta Jansenas kundze ir Nīderlandes pilsoņe, kura dzīvo pilsētā Hārlēmā, tuvumā Amsterdamai. Viņa aizraujas ar senām automašīnām un vienmēr meklē restaurējamas automašīnas vai automašīnu rezerves daļas, ko varētu izmantot restaurēšanai. Viņa dzīvo vecā lauku mājā, kurā ir vieta līdz piecām automašīnām. Kāds no viņas draugiem, kuram arī ir šāds hobijs, palīdz restaurēt automašīnas vai līdzfinansēt automašīnu iegādi, un reizēm viņi piedalās antīko automašīnu izstādēs. Laiku pa laikam viņa kādu no automašīnām pārdod, lai varētu iegādāties jaunu.

2019. gada pavasara sākumā Marta meklē internetā konkrētas rezerves daļas antīkai *Chevrolet* automašīnai, ieskaitot dzinēja detaļas, automašīnas sēdekli, stūri, lukturus un dekoratīvos diskus. Pārdevējs, kas specializējas šajā jomā, – *VintageCars GmbH*, kura juridiskā adrese reģistrēta Ķelnē, Vācijā, piedāvā šīs rezerves daļas pārdot. Lai pārliecinātos, ka tās atbilst konkrētajam automašīnas modelim, viņa sazvanās ar kādu no pieredzējušiem darbiniekiem, Georgu Fālera kungu, kurš var sniegt papildu informāciju par detaļām angļiski (Martas vācu valodas zināšanas ir ierobežotas). Viņa veic pasūtījumu, izmantojot tiešsaistes veidlapas angļu valodas versiju un veic maksājumu tiešsaistē. Viņas pasūtījuma kopējais apmērs ir 2 393 EUR, ieskaitot 75,00 EUR par piegādi. Automašīnas rezerves daļas tiks piegādātās viņai uz mājām 14 dienu laikā.

Piegāde notiek tikai pēc trīs nedēļām, taču noteiktu rezerves daļu trūkst, motora daļas neatbilst specifiskajām tehniskajām prasībām, stūre ir nepareiza izmēra, un viens no dekoratīvajiem diskiem ir bojāts. Marta sazinās ar pārdevēju, lai sūdzētos par defektiem. *VintageCars GmbH* ir gatavs atsūtīt dažas no trūkstošajām daļām tikai nākamā mēneša laikā, vienlaicīgi noliedzot, ka citi produkti neatbilstu pasūtījumam un sniegtajam aprakstam.

Marta Jansenā netic, ka *VintageCars* atsūtīs pareizās trūkstošās daļas un ir ārkārtīgi neapmierināta ar to, ka tas noliedz savu atbildību saistībā ar bojātajām un defektīvajām daļām. Viņa vēlas sūtīt atpakaļ visu sūtījumu un pieprasa atmaksāt 2 393 EUR, kā arī 105 EUR par viņas izdevumiem, ieskaitot telefona zvanus un preču atgriešanas izmaksas.

I kāzusa jautājumi

1. a) Kura no pieejamajām Eiropas procedūrām ir ieteicama šajā gadījumā? Savā atbildē īpašu uzmanību pievērsiet Eiropas procedūras maza apmēra prasībām piemērošanas tvērumam.
- b) Vai Marta varētu izmantot Eiropas procedūru maza apmēra prasībām, lai pieprasītu bojāto un defektīvo daļu piegādi tā vietā, lai prasītu samaksātās summas atmaksu?
- c) Ko tiesai vajadzētu darīt gadījumā, ja prasība vai pretprasība pārsniedz šai procedūrai noteikto augstāko robežu naudas izteiksmē?
- d) Pieņemot, ka Marta ceļ prasību Nīderlandē, vai viņa joprojām var izmantot parasto Nīderlandes procedūru attiecībā uz šāda veida prasībām, ja viņa tā vēlētos?

e) Vai Marta varētu izmantot Eiropas procedūru maza apmēra prasībām, ja viņas domicils būtu Dānijā un piegāde būtu notikusi Dānijā (visi pārējie kāzusa fakti paliek nemainīgi)?

2. Atgriežoties pie sākotnējā scenārija, un pieņemot, ka Eiropas procedūra maza apmēra prasībām ir piemērojama un Marta vēlas izmantot šo procedūru, kurai (-ām) tiesai (-ām) būs jurisdikcija attiecībā uz šo prasību?

3. Vai Martai nepieciešama jurista pārstāvība prasības celšanai?

4. Vai Martai ir :

a) jānorāda prasības juridiskais pamatojums; un

b) jāpievieno pamatojoši pierādījumi?

5. Gadījumā, ja viņa celtu savu prasību Vācijas tiesā, kādā valodā viņai vajadzētu aizpildīt prasības pieteikuma veidlapu?

Attiecībā uz nākamajiem jautājumiem, pieņemiet, ka Marta ceļ prasību Amsterdamas rajona tiesā, kurai ir jurisdikcija attiecībā uz šo prasību.

6. Kādā veidā viņa var celt prasību Nīderlandes tiesā? Vai viņa var iesniegt prasību elektroniski?

7. Pieņemot, ka tiesa konstatē, ka prasības pieteikuma veidlapā trūkst informācijas vai tā ir neskaidra, kā tiesai vajadzētu rīkoties?

8. Kādā veidā un kādā termiņā tiesai ir jāpaziņo atbildētājam?

9. Cik daudz laika ir VintageCars, lai atbildētu uz prasību?

1. a) Kura no pieejamajām Eiropas procedūrām ir ieteicama šajā gadījumā? Īss kopsavilkums par Eiropas procedūru maza apmēra prasībām (EPMAP) un Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru (EMRP) (skat. arī 1. jautājumu par Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru):

Divas apsveramās procedūras ir Eiropas procedūra maza apmēra prasībām un Eiropas maksājuma rīkojuma procedūra. Tās abas domātas, lai vienkāršotu un paātrinātu tiesvedību un samazinātu piedziņas izmaksas mazu prasību vai neapstrīdētās lietās, un tās atceļ eksekvatūru (skat. EPMAP un EMRP 1. pantu). Abas pieejamas pārrobežu prasību piedziņai civillietās un komerclietās, un tās ir kā alternatīva pieejamajām dalībvalstu procedūrām (skat. EPMAP un EMRP regulu 1., 2. un 3. pantus). Šī ir civillietā un nav izslēgta no regulu tvēruma (2. pants, 2. punkts). Divas svarīgākās atšķirības ir šādas:

(1) EPMAP ir naudas limits – proti, 5 000 EUR (EPMAP 2. panta 1. punkts). EMRP nav naudas limitu.

(2) EMRP ir pieejama tikai attiecībā uz neapstrīdētiem finanšu prasījumiem (EMRP 1. pants). EPMAP attiecas gan uz apstrīdētām, gan neapstrīdētām prasībām.

Tā kā pastāv iespēja, ka *VintageCars* apstrīdēs prasību (EMRP 16., 17. pants), uzsākt EMRP nav praktisks risinājums.

E-justīcijas portālā ir pieejams rīks, lai izņemtu par pieejamajām procedūrām, skat. https://e-justice.europa.eu/content_dynamic_forms-155-en.do.

Regulu noteikumi ir saistoši, un dalībvalstu tiesības nevar noteikt augstākas prasības, skat. Lietu C-215/11, *Iwona Szyrocka v SiGer Technologie GmbH*, ECLI:EU:C:2012:794, attiecībā uz EMRP (tas pats attiecas arī uz EPMAP). Dalībvalstu tiesībām ir nozīme tajos gadījumos, kad EPMAP vai EMRP nesniedz noteikumus, skat. EPMAP 19. pantu un EMRP 26. pantu.

Šajā gadījumā Marta sazinājās ar *VintageCars* un šķiet, ka ir skaidrs – *VintageCars* prasību apstrīdēs; tādā gadījumā EMRP nebūtu labākais variants (skat. atbildi uz 1. jaut.), jo tā rezultātā process būtu jāturpina pamatojoties uz dalībvalsts civilprocesa noteikumiem, vai arī kā Eiropas procedūra maza apmēra prasībām (17. panta 1. punkts, kā grozīts). EPMAP ir piemērojama gan apstrīdētām, gan neapstrīdētām prasībām un šajā gadījumā tā ir labāka izvēle.

Tvērums

Attiecībā uz EPMAP regulas piemērojamības tvērumu, jāņem vērā šādi punkti.

Atsaucoties uz regulas 2. un 3. pantu, būtu jāņem vērā šādi elementi:

- 2. pants: “Šī regula attiecas uz **pārrobežu civillietām un komerclietām** neatkarīgi no tā, kāda tiesa tās izskata, ja prasības summa tad, kad prasības pieteikuma veidlapa ir saņemta tiesā, kurai ir jurisdikcija, **nav lielāka par 5 000 EUR**, neņemot vērā procentus, izdevumus un izmaksātās summas. Jo īpaši tā neattiecas uz nodokļu, muitas vai administratīvām lietām, kā arī uz valstu atbildību par darbību vai bezdarbību, īstenojot valsts varu (*acta jure imperii*).”

(a) **Civillietas un komerclietas:** Šis jēdziens ir jāinterpretē autonomi, atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas (EST) praksei. Šajā gadījumā nav šaubu par to, ka šī ir civillietas vai komerclietas. Turklāt uz šo gadījumu neattiecas neviens no 2. panta 2. daļas izņēmumiem. Šis ir parasts (patērētāja) pārdošanas līgums.

(b) **Prasība nepārsniedz 5 000 EUR:** Ņemiet vērā to, ka ar regulu 2015/2421 šis limits paaugstināts no 2 000 līdz 5 000 EUR un šī pārstrādātā versija ir piemērojama sākot ar 2017. gada 14. jūliju. Saskaņā ar 2. panta 2. daļu prasība nedrīkst pārsniegt 5 000 EUR, to aprēķinot neņem vērā procentus, izdevumus un izmaksātas summas un tajā brīdī, kad tiek saņemta prasības pieteikuma veidlapa (laika faktors ir īpaši svarīgs attiecībā uz procentim, kuru summa laika gaitā pieaugs). Šajā gadījumā prasības summa ir 2 393 EUR, tātad tā ir krietni zem augšējā limita, pat ņemot vērā prasību par izdevumiem 105 EUR apmērā.

(c) **Pārrobežu lietas:** tas ir definēts 3. pantā, kas noteic: “Šajā regulā pārrobežu lietas ir tādas, ja vismaz vienai iesaistītajai pusei domicils vai pastāvīgā dzīves vieta ir citā dalībvalstī, nevis tajā, kurā ir tiesa, kas uzsākusi tiesvedību.” Domicils ir jānosaka saskaņā ar Briseles I bis regulas 62. un 63. pantu (nr. 1215/2012) (2. punkts), un noteicošais ir prasības saņemšanas brīdis (3. pants). Šis gadījums atbilst šim nosacījumam, jo pušu domicils ir dažādās valstīs (Nīderlandē un Vācijā), no kā izriet, ka jebkurā gadījumā tā tiesa, kurai ir jurisdikcija, ko noteiks saskaņā ar Briseles I bis regulu, būs cita, nevis vienas no pusēm domicila vai pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalsts.

Temporālais un ģeogrāfiskais tvērums: Ir jāņem vērā, ka grozītā regula ir piemērojama, sākot ar 2017. gada 14. jūliju (iepriekšējā versija bija piemērojama no 2009. gada 1. janvāra). Regula nav piemērojama Dānijā (Preambula, Nr. 26).

b) Vai Marta varētu izmantot Eiropas procedūru maza apmēra prasībām, lai pieprasītu bojāto un defektīvo daļu piegādi? Arī šajā gadījumā būtu piemērojama EPMAP. Regula nenošķir naudas prasības un prasības, kas nav naudas prasība. Skat., piemēram, atsauci uz prasībām, kas nav naudas prasības EPMAP 5. panta 5. punktā. Turpretim EMRP regula attiecas tikai uz (neapstrīdētiem) finansiāliem prasījumiem (EMRP 1. panta 1. punkts).

c) Ko tiesai vajadzētu darīt gadījumā, ja prasība vai pretprasība pārsniedz šai procedūrai noteikto augstāko monetāro robežu? EPMAP piemērojas tikai prasībām vai pretprasībām, kas nepārsniedz 5 000 EUR (skat. EPMAP 2. pantu un atbildi uz 1. jaut.). Saskaņā ar 4. panta 3. punktu, ja prasība ir ārpus šīs regulas tvēruma, tiesa par to informē prasītāju. Ja prasītājs neatsauc prasību, tad tiesa to izskata saskaņā ar procesuālajiem noteikumiem, kas ir spēkā dalībvalstī. Tādā gadījumā šī lieta būs dalībvalsts (maza apmēra) prasības lieta, un regula vairs uz to neattieksies. Attiecībā uz prasībām, kas nav naudas prasības jāskata 5. panta 5. punkts.

Pretprasību var iesniegt, izmantojot veidlapu A, un to izskatīs tāpat kā sākotnējo prasību, skat. 5. panta 6. punktu. Ja šīs pretprasības apjoms pārsniegs 2. pantā noteikto limitu (5 000 EUR), tad

gan prasība, gan pretprasība netiks skatītas EPMAP kārtībā, bet to izskatīs kā prasību, kas jāskata atbilstoši dalībvalsts procesuālajām tiesībām. Uz pretprasībām attiecas arī 2. panta noteikumi par tvērumu, kā arī noteikumi par procedūras sākumu (4. pants), kā arī 5. panta 3.-5. punkts. Skat. 5. panta 7. punktu.

d) Pieņemot, ka Marta ceļ prasību Nīderlandē, vai viņa joprojām var paļauties uz parasto Nīderlandes procedūru attiecībā uz šāda veida prasībām, ja viņa tā vēlētos? EPMAP (tāpat kā EMRP un EKAPR (Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojums), proti, visas trīs Eiropas vienotās civillietu procedūras) ir izvēles process. Tas ir saistīts ar ES tiesību samērīgumu un subsidiaritāti. Tas izriet no 1. panta 1. punkta, kas noteic, ka Eiropas procedūra maza apmēra prasībām ir pieejama lietas dalībniekiem kā alternatīva dalībvalstu tiesību aktos paredzētām procedūrām. Tāpēc Marta joprojām varētu celt prasību atbilstoši Nīderlandes procesuālajiem noteikumiem, pieņemot, ka Nīderlandes tiesai būtu starptautiskā jurisdikcija (skat. Briseles I bis regulu un atbildi uz 3. jautājumu). Šajā gadījumā tas nozīmē, ka viņa var celt prasību Amsterdamas rajona tiesā. Vispārīga informācija par Nīderlandes tiesisko sistēmu un tiesām ir pieejama e-justīcijas portālā: https://e-justice.europa.eu/content_ordinary_courts-18-nl-en.do?member=1. Detalizētāka informācija par NL maza apmēra prasībām un nacionālo sistēmu ir pieejama šeit: https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-42-nl-en.do?member=1. EPMAP priekšrocības ir procedūras vienkāršība un tās vienotība visā ES, veidlapu pieejamība visās ES valodās, noteikumi par tulkojumiem un izpildi un pilnīga atteikšanās no eksekvatūras (turpretim Briseles I bis regulā, kas izmantojama nacionālajiem procesiem un izpildei, ir saglabāti vairāk atteikuma pamati).

e) Vai Marta varētu izmantot Eiropas procedūru maza apmēra prasībām, ja viņas domicils būtu Dānijā un piegāde būtu notikusi Dānijā? Dānija nav dalībvalsts Eiropas procedūras maza apmēra prasībām izpratnē, jo Dānijai regula nav saistoša, skat. Preambulu Nr. 26 (un skat. Regulas 861/ 2007 sākotnējās versijas 2. panta 3. punktu, pēc grozījumiem šis punkts vairs nav ietvers). Tas nozīmē, ka Marta nevar celt prasību saskaņā ar EPMAP Dānijā, jo Dānija šo regulu nepiemēro.

Citā dalībvalsts tiesā prasība varētu tikt skatīta EPMAP kārtībā, un tas, ka viņas domicils ir Dānijā to neaizliegto. Taču obligāti jāievēro 3. pantā noteiktā prasība par pārrobežu elementu (skat. atbildi uz 2. jautājumu). Tas nozīmē, ka vismaz vienai no pusēm domicilam vai pastāvīgajai dzīvesvietai jābūt citā dalībvalstī nevis tajā, kur atrodas tiesa, kurā uzsākta tiesvedība. Saistībā ar šo, skat. arī Lietu C-627/17, *ZSE Energia a.s. v RG*, ECLI:EU:C:2018:941 ('pusēs' attiecas tikai uz prasītāju un atbildētāju, un to domicilam jābūt citā dalībvalstī nevis tajā, kurā atrodas tiesvedību uzsākusī tiesa). Atsaucoties uz Briseles I bis regulu (kura, cita starpā, attiecas uz Dāniju saskaņā ar paralēlu vienošanos starp Dāniju un citām ES dalībvalstīm), viņa varētu celt prasību arī Vācijā pret šo vācu atbildētāju (skat. atbildi uz 3. jautājumu). Atsaucoties uz Lietu C-412/98, *Group Josi*, ECLI:EU:C:2000:399, ir skaidrs, ka Briseles I bis regulas izpratnē prasītāja domicils nav būtisks. Taču, kā izriet no regulas 5. apsvēruma, regula ir

piemērojama tikai tajā gadījumā, ja vienas no pusēm domicils vai pastāvīgā dzīvesvieta ir citā dalībvalstī, kurai šī regula ir saistoša, nevis tajā, kurā ir tiesvedību uzsākusī tiesa. Šajā gadījumā nav citas iespējas kā vērsties tikai Vācijas tiesā, un tas nozīmē, ka viņa nevarēs izmantot EPMAP. Ņemiet vērā to, ka tas ir citādāk nekā tad, ja jurisdikcija būtu citai ES dalībvalsts tiesai, piemēram, lieta, kas nav saistīta ar patērētāju tiesību aizsardzību, jo piegādes vieta ir cita valsts, vai lidojuma aizkavēšanās vai anulēšana, kad izlidošanas vai ielidošanas valsts ir cita dalībvalsts (Lieta C-204/08, *Rehder v Air Baltic*, ECLI:EU:C:2009:439), vai saskaņā ar vienošanos par tiesas izvēli, pamatojoties uz Briseles I bis regulas 19. pantu.

2. Pieņemot, ka Eiropas procedūra maza apmēra prasībām ir piemērojama un Marta vēlas izmantot šo procedūru, kurai (-ām) tiesai (-ām) būs jurisdikcija attiecībā uz šo prasību?

EPMAP 4. panta 1. punkts paredz iesniegt prasības pieteikuma veidlapu A tiesai, kurai ir jurisdikcija. EPMAP regula neregulē jurisdikciju, tāpēc ir piemērojami Briseles I bis regulas vispārējie noteikumi par jurisdikciju (skat. arī šīs Regulas 3. panta 2. punktu). Prasības pieteikuma veidlapas A 4. jautājums arī skar jurisdikcijas jautājumu. Šajā gadījumā, izskatot sniegto pamatojumu, varētu viegli secināt, ka atzīmējot 4.1. (atbildētāja domicils) un 4.2. (patērētāja domicils), ir iespējams nonākt gan pie Vācijas, gan Nīderlandes tiesas jurisdikcijas (vietējā jurisdikcija nosakāma atbilstoši dalībvalsts noteikumiem, informāciju skat. arī e-justīcijas portālā https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-354-en.do?clang=en).

Taču atsevišķiem noteikumiem par patērētāju jurisdikciju ir papildu prasības, un to interpretācijā liela nozīme ir EST praksei. Skat. https://e-justice.europa.eu/content_brussels_i_regulation_recast-350-en.do (minēts prasības pieteikuma veidlapas A 4. jautājumā). Šajā gadījumā svarīgi ir Briseles I bis regulas 17. un 19. pants. Jānosaka, vai ir atbilstība 17. panta 1. punkta c. apakšpunktam, lai šo līgumu varētu kvalificēt kā patērētāja līgumu. Tas noteic, ka “(c) visos citos gadījumos – līgums ir noslēgts ar personu, kas veic komercdarbību vai profesionālo darbību patērētāja domicila dalībvalstī vai jebkādā veidā vērš šādas darbības uz minēto dalībvalsti vai vairākām dalībvalstīm, tostarp uz minēto dalībvalsti, un līgums ietilpst šādu darbību jomā.” Internetā noslēgtu līgumu kontekstā īpaši svarīga ir Lieta C-585/08, *Pammer and Alpenhof*, ECLI:EU:C:2010:740. Prasība par darbības vēršanu uz patērētāja dalībvalsti ietver to, ka tiek lietota cita valoda, nevis uzņēmuma domicila valoda, vai tiek doti norādījumi par piekļuvi uzņēmumam no citas dalībvalsts, darījuma valūta ir cita, ne dalībvalsts; tālruņa numuru ar starptautisko kodu, kā arī augstākā līmeņa domēna vārda lietošana, kā arī citi pierādījumi, ka tirgotājs vērta darbību arī uz citām dalībvalstīm, tostarp uz patērētāja dalībvalsti. Šis ir tiesā noskaidrojums jautājums par faktiem. Šajā gadījumā, tas, ka Marta zvanīja *VintageCars* (sarunājoties angļiski), un bija pieejama pasūtījuma veidlapas versija angļu valodā, kā arī automašīnas rezerves daļas piegādāja Nīderlandē, nepārprotami apliecina, ka darbība bija vērta arī uz citām dalībvalstīm, tostarp – Nīderlandi, un ka šis ir patērētāja līgums. Saskaņā ar Briseles I bis regulas 18. pantu jurisdikcija būs gan Vācijas, gan Nīderlandes tiesām. Marta var izvēlēties jebkuru no tām.

3. Vai Martai nepieciešama jurista pārstāvība prasības celšanai? Viena no EPMAF iezīmēm ir tā, ka jurista pārstāvība netiek prasīta. Par to skat. EPMAF 10. pantu. Tas ir neatkarīgi no tā, ko šādā gadījumā prasītu dalībvalsts procesuālie noteikumi, un šajā ziņā EPMAF saskaņo noteikumus par jurista pārstāvību (tāpat ir EMRP gadījumā – attiecas neatkarīgi no prasības apmēra). Iemesls, kāpēc netiek prasīta jurista pārstāvība, ir izmaksu samazināšana un piekļuves vienkāršošana. Tāpat arī 11. pants prasa dalībvalstīm piedāvāt pusēm praktisku atbalstu; informācija par to atrodama e-justīcijas portālā. Šādu atbalstu var organizēt, piemēram, tiesā vai caur vietējo Eiropas patērētāju centru (EPC), vai caur kādu citu juridiskās palīdzības organizāciju. Papildus tam e-justīcijas portālā ir pieejami “Norādījumi lietotājam” un “Praktiski ieteikumi”, skat. https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-42-en.do (atjauninātām versijām jābūt pieejamām 2019. gada jūnijā-jūlijā).

4. Vai Martai ir:

a) jānorāda prasības juridiskais pamatojums?

Nē, skat. 12. panta 1. punktu, tiesa nevar prasīt prasības juridisko vērtējumu. Aplūkojot prasības pieteikuma veidlapu A, it īpaši – 8. daļu, ir skaidrs, kādas detaļas jāsniedz. Atbilstoši 8.1. daļai viņai būtu jāsniedz prasības pamatojums, bet tas būtu par faktiskajiem apstākļiem. Ja tiesai tie nebūtu skaidri, tad tiesa varētu pieprasīt papildu informāciju, izmantojot veidlapu B, skat. 4. panta 4. punktu. Regula neaizliedz iegūt vienkāršu papildu informāciju neformālākā veidā (piemēram, trūkstošu adresi), nosūtot e-pastu vai sazinoties pa tālruni. Dažās tiesās šī ir plaši izplatīta prakse, piemēram, Nīderlandē.

b) jāpievieno pamatojoši pierādījumi?

Prasības pieteikuma veidlapā kā minimums jāsniedz pierādījumu apraksts, skat. 8.2. daļu (rakstveida pierādījumi, liecinieki, citi, kas jānorāda sīkāk). Nepieciešamības gadījumā šie pierādījumi būtu arī jāpievieno, skat. 4. panta 1. punktu. Tie var būt, piemēram, pasūtījuma un/vai piegādes veidlapa, e-pastu sarakste, vai personas, kura bija klāt, kad Marta zvanīja pārdevējam, apliecinājums.

Saskaņā ar 4. panta 4. punktu, ja prasība ir klaji nepamatota, nepieņemama vai, ja noteiktajā laikā netiek sniegta papildu informācija, pieteikumu noraida.

5. Gadījumā, ja viņa celtu savu prasību Vācijas tiesā, kādā valodā viņai vajadzētu aizpildīt prasības pieteikuma veidlapu?

Prasības attiecībā uz valodu ir noteiktas EPMAF 6. pantā. Prasība ir iesniedzama tiesas valodā, šajā gadījumā – vācu valodā. E-justīcijas portālā ir pieejamas veidlapas visās oficiālajās ES valodās, un tiek nodrošināts automātisks tulkojums, ja veidlapa iesniegta citā valodā. Tomēr jāņem vērā, ka atvērtajos datu laukos var būt nepieciešams tulkojums (it īpaši – prasības faktisko apstākļu aprakstā, 8.1.). Protams, tiesa var pieņemt prasības pieteikuma veidlapu citā tai saprotamā valodā. Citi dokumenti, piemēram, apliecinātie pierādījumu dokumenti jātulko tikai tad, ja šāds tulkojums nepieciešamas sprieduma gatavošanai.

Tas nepieciešams, lai izvairītos no nevajadzīgām tulkošanas izmaksām, kas reizē arī paildzinātu procesu.

Attiecībā uz nākamajiem jautājumiem, pieņemiet, ka Marta ceļ prasību Amsterdamas rajona tiesā, kurai ir jurisdikcija attiecībā uz šo prasību.

6. Kādā veidā viņa var celt prasību Nīderlandes tiesā? Vai viņa var iesniegt prasību elektroniski?

4. panta 1. punkts noteic, ka prasības pieteikuma veidlapa A (I pielikums) aizpildāma un iesniedzama kompetentajai tiesai tieši, nosūtot to pa pastu vai izmantojot jebkādus citus saziņas līdzekļus, ieskaitot faksu vai e-pastu, kas pieņemams dalībvalstij, kurā uzsākts process. Ar mērķi padarīt EPMA par viegli pieejamu procedūru, regula veicina elektronisku dokumentu iesniegšanu. Tomēr tā nenosaka obligātu pienākumu dalībvalstīm radīt iespēju prasību iesniegt elektroniski (jo tas ir saistīts ar tiesu sistēmas un tehnoloģisko attīstību). Dalībvalstīm ir jāpaziņo, kādi līdzekļi ir pieejami (4. panta 2. punkts, 25. panta 1. punkta b) apakšpunkts), un attiecīgi Komisija padara šo informāciju publiski pieejamu (25. panta 2. punkts).

E-justīcijas portālā https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-354-nl-en.do?member=1#a_104 ir pieejama šāda informācija par Nīderlandi:

25. 1 (b) pants. Saziņas līdzekļi

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa pašreizējās redakcijas 33. pantu prasības pieteikumus var iesniegt elektroniski, ja vien to atļauj tiesas procesuālie noteikumi. Pašlaik neviena no tiesām neļauj prasības pieteikumus iesniegt elektroniski. Pieteikumus var iesniegt tikai šādi:

- nosūtot pa pastu;
- iesniedzot tiesas kancelejā.

Saistībā ar tiesību aktiem par procesuālo noteikumu vienkāršošanu un digitalizāciju, kuri vēl joprojām ir procesā (ieskaitot jaunu Civilprocesa kodeksa 33. pantu), Īstenošanas likumā ir iekļauti noteikumi par elektronisku iesniegšanu. Šie noteikumi varētu stāties spēkā vēlāk.

Civilprocesa kodeksa jaunais 30.c pants nosaka, ka tiesvedība jāierosina elektroniski. Atbilstoši 30.c panta 4. punktam fiziskām personām un asociācijām, kuru statūti nav noformēti kā notariāls akts, dokumenti nav jāiesniedz elektroniski, izņemot, ja tās pārstāv trešā persona, kura sniedz profesionālu juridisko palīdzību.

Dokumentu, ar kuriem uzsāk tiesvedību, tieša elektroniska iesniegšana no citas dalībvalsts vēl kādu laiku nebūs iespējama. Puses no citas dalībvalsts, kurām ir profesionāls pārstāvis Nīderlandē, varēs iesniegt dokumentus elektroniski. Puses no ārvalstīm, kurām nav likumīgā pārstāvja, bet kuras vēlas uzsākt tiesvedību, jāievēro papīra formāta dokumentu iesniegšanai noteiktā procedūra.

Piezīme: šī informācija ir atjaunināta (2019. gada martā).

7. Pieņemot, ka tiesa konstatē, ka prasības pieteikuma veidlapā trūkst informācijas vai tā ir neskaidra, kā tai vajadzētu rīkoties?

Šādā gadījumā tiesai saskaņā ar 4. panta 4. punktu jādod prasītājam iespēja papildināt prasību, nosūtot standarta B veidlapu (II pielikums), lai iegūtu trūkstošo informāciju. Tas tiesai jādara, ja tā konstatē, ka sniegtā informācija ir neatbilstoša vai nav pietiekami skaidra, vai, ja veidlapa nav pienācīgi aizpildīta. Prasītājs var papildināt vai labot prasību, vai iesniegt papildu dokumentu, vai arī atsaukt prasību. Lai arī ir iespējams izmantot B veidlapu, šķiet, ka nav jābūt obligātam pamatam, lai iegūtu vienkāršu trūkstošo informāciju ar neformālākiem līdzekļiem, piemēram, izmantojot e-pastu vai tālruni, kā tas tiek darīts dažās dalībvalstīs (skat. arī atbildi uz 5.a jautājumu).

Tikai gadījumā, ja prasība ir acīmredzami nepamatota vai pieteikums nav nepieņemams, vai ja prasītājs noteiktajā termiņā nepapildina vai nelabo veidlapu, prasību noraida. Liekas, ka šajā lietā tas tā nav, jo pieņemamības prasības ir izpildītas (tvērums, utt.), un šķiet, ka piegādātās automašīnas rezerves daļas, vismaz daļēji, neatbilda pasūtījumam, un Marta sazinājās ar *VintageCars* par citu daļu piegādi. Ja viņa apraksta šo situāciju nesniedzot juridisko kontekstu, tad noteikti nav nekāda pamata domāt, ka prasība būtu acīmredzami nepamatota. Pat, ja viņas apraksts būtu neskaidrs vai nepilnīgs, tiesai vajadzētu pieprasīt papildu informāciju, lai gūtu pietiekamu skaidrību un izsniegtu prasības veidlapu atbildētājam.

8. Kādā veidā un kādā termiņā tiesai ir jāpaziņo atbildētājam? Kad ir izvērtēts, ka prasība ietilpst EPMAP tvērumā un ka prasības pieteikuma veidlapa ir pilnīgi un pienācīgi aizpildīta (4. panta 3. un 4. punkts), tiesa var turpināt procedūru. EPMAP ir jāskata rakstveida procesā, ja vien sprieduma taisīšanai nav nepieciešama mutiska lietas izskatīšana (5. panta 1. un 1.a punkts). Tiesai būs jāaizpilda C atbildes veidlapas I daļa (III pielikums), uzdodot jautājumu, vai atbildētājs (daļēji) atzīst prasību vai nē, jautājot atbildētājam par pierādījumiem, vai nepieciešama uzklauššana tiesas sēdē, vai tiek prasītas izmaksas, vai atbildētājs iesniegs pretprasību un vai viņš piekrīt elektroniskai dokumentu izsniegšanai un saziņai. E-justīcijas portāla Eiropas maza apmēra prasību sadaļā šīs veidlapas ir pieejamas visās oficiālajās ES valodās, ejot uz “Eiropas tiesiskās sadarbības atlantu” – Eiropas maza apmēra prasījumu procedūru, skat. https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-354-en.do, vai Dinamisko veidlapu sadaļā – Maza apmēra prasību pieteikuma veidlapas, skat. https://e-justice.europa.eu/content_small_claims_forms-177-en.do.

Prasības pieteikuma veidlapas kopija, ieskaitot apliecinātos dokumentus, kā arī C atbildes veidlapa (ar aizpildītu 1. daļu) saskaņā ar 5. panta 2. punktu jānosūta atbildētājam 14 dienu laikā pēc pienācīgi aizpildītas prasības pieteikuma veidlapas saņemšanas. Dokumentu izsniegšana notiek saskaņā ar 13. pantu. Tas nozīmē, ka tos nosūta pa pastu vai ar elektroniskiem līdzekļiem; ar elektroniskiem līdzekļiem tajā gadījumā, ja dalībvalstī, kur to izsniegs, tas ir tehniski iespējams un pieļaujams. Tā tas ir Vācijā.

Ieejot e-justīcijas portālā “Eiropas tiesiskās sadarbības atlants” – Eiropas maza apmēra prasību procedūras sadaļā, informācija par Vāciju (https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-354-de-en.do?member=1), atrodama šāda informācija:

25. 1 (d) pants. Elektroniskie izsniegšanas un saziņas līdzekļi un veidi, kā izteikt piekrišanu to izmantošanai

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 174. panta 1. un 2. punktu tiesvedības dokumentu advokātam, notāram, tiesu izpildītājam (*Gerichtsvollzieher*), nodokļu konsultantam vai jebkurai citai personai, kura ir īpaši uzticama savas profesijas dēļ, publiskai iestādei, korporācijai vai publisko tiesību subjektam var nosūtīt pa faksu, saņemot apstiprinājumu par saņemšanu.

Saskaņā ar 174. panta 3. punktu elektroniskus dokumentus arī var izsniegt tām pašām personām. Tas pats attiecas uz citām personām tiesas procesos, ja vien tās ir skaidri piekritušas, ka tām dokumentus nosūta elektroniski. Dokumentam jābūt parakstītam elektroniski un aizsargātam, lai tas nekļūtu zināms nepilnvarotām trešām personām. Dokumentus var arī nosūtīt, izmantojot De-Mail.

No 2018. gada 1. janvāra tā vietā, lai izmantotu elektronisku parakstu, būs iespējams nosūtīt elektroniskus dokumentus, izmantojot drošu nosūtīšanas kanālu (*sicherer Untermittlungsweg*) Civilprocesa kodeksa 130.a panta nozīmē. Iepriekš minētajām personām būs jāizveido drošs nosūtīšanas kanāls elektronisko dokumentu izsniegšanai. Elektroniska izsniegšana tiks apliecināta ar elektronisku apstiprinājumu par saņemšanu, kas noformēts strukturētā, mašīnlasāmā formātā. Šajā nolūkā tiesa, izsniedzot dokumentu, nodrošinās datu kopumu.

Piekrišanu atbilstoši Regulas 13. pantam un Civilprocesa kodeksa 174. panta 3. punktam var apliecināt, izmantojot iepriekš b) apakšpunktā minētos līdzekļus.

Sīkāku informāciju skat. b) apakšpunktā.

25. 1 (b) pants. Saziņas līdzekļi

Visā Vācijā ir pieejami šādi saziņas līdzekļi: pasts (arī kurjerpasts), fakss, piegāde personīgi, prasības iesniegšana tiesas prasību iesniegšanas birojā (*Rechtsantragstelle*).

Turklāt rakstiskas prasības var iesniegt elektroniski visās federālajās zemēs (*Länder*) dažās tiesās un visās federālajās tiesās — šādā gadījumā personai, kura atbild par elektroniskā dokumenta iesniegšanu, prasībai ir jāpievieno apstiprināts elektroniskais paraksts. Lai to izdarītu, ir vajadzīga paraksta programmatūra un paraksta karte ar atbilstošu karšu lasītāju. Ar iesaistītajām tiesām var sazināties arī no citām dalībvalstīm, izmantojot *e-CODEX* saskarni. Informācija par to, kuras tiesas atļauj elektronisku piekļuvi, ir atrodama vietnēs <http://www.justiz.de/> un <http://www.egvp.de/> vai konkrēto tiesu tīmekļa vietnēs.

No 2018. gada 1. janvāra būs iespējams iesniegt elektroniskus dokumentus visās zemju un federālajās tiesās atbilstoši pārskatītā Civilprocesa kodeksa 130.a pantam, ja vien par elektroniskā dokumenta iesniegšanu atbildīgā persona būs pievienojusi dokumentam apstiprinātu elektronisko parakstu vai būs parakstījusi dokumentu un nosūtījusi to, izmantojot drošus līdzekļus. Par “drošiem līdzekļiem” tiks uzskatīti šādi līdzekļi:

1. Vācijas e-pārvaldes pakalpojums “*De-Mail*” ar sūtītāja autentifikāciju (*absenderbestätigt*);
2. Īpašā elektroniskā pastkastīte advokātiem (“*beA*”);
3. Īpašā elektroniskā pastkastīte publiskajām iestādēm (“*beBPO*”).

Tehniskie parametri attiecībā uz elektronisku dokumentu nosūtīšanu tiks noteikti federālās valdības noteikumos, kuriem jāstājas spēkā līdz 2018. gada 1. janvārim.

Ņemiet vērā, ka prasības pieteikuma A veidlapas 10. daļa ietver arī piekrišanu elektroniskai izsniegšanai un saziņai.

9. Cik daudz laika ir *VintageCars*, lai atbildētu uz šo prasību?

Saskaņā ar 5. panta 3. punktu atbildētājam jāsniedz tiesai atbilde 30 dienu laikā pēc prasības izsniegšanas, izmantojot C veidlapu, vajadzības gadījumā pievienojot nepieciešamos apliecinājošos dokumentus. Tāpat arī atbildētājs var atbildēt jebkurā citā piemērotā veidā, neizmantojot standarta veidlapu. Tiesai tā ir jānosūta prasītājam 14 dienu laikā pēc saņemšanas (5. panta 4. punkts). Ja atbildētājs grib celt pretprasību, viņam jāizmanto veidlapa A, un tā 14 dienu laikā jāizsniedz prasītājam, pamatojoties uz 13. pantu (5. panta 6. punkts). Ja *VintageCars* ceļ pretprasību, kas ir maz ticami, Martai būtu 30 dienas, lai atbildētu uz to.

Skat. 14. pantu par termiņiem, prasību tiesai informēt puses par termiņiem, to neievērošanas sekām, termiņu pagarināšanu, ja tas nepieciešams pušu tiesību aizsardzībai. Termiņi tiesai regulēti 3. punktā, tiesa var pārsniegt 5. pantā noteiktos termiņus tikai īpašu apstākļu dēļ.

II kāzusa scenārijs

2018. gada decembrī Stefanī Ditro kundze, kuras domicils ir Mecā (Francijā), rezervē lidojumu uz Zagrebu, Horvātijā, lai tur kopā ar ģimeni pavadītu 2019. gada pavasara brīvdienas. Kopā ar viņu lidos viņas vīrs, viņu trīs mazie bērni un abi vecvecāki. Viņa atrod labu piedāvājumu lidojumam no Luksemburgas lidostas uz Zagrebu, ar pārsēšanos Vīnē, ko piedāvā Austrijas aviokompānija *AirAustria* ar juridisko adresi Vīnē. Viņa rezervē viesnīcu, izmantojot *hotelbooking.com*. Taču lidojums aizkavējas, un viņi ierodas ar septiņu stundu novēlošanos. Beigu beigās viņi nakts vidū nonāk viesnīcā. Jaunākais dēls noguruma dēļ pakrīt, gūst traumu un vairākas stundas raud, tāpat arī nokļūšana bijusi grūta tēva trauslās veselības dēļ.

Viņi nolemj pieprasīt kompensāciju par kaitējumu, pamatojoties uz Regulu 261/2004 par lidojumu atcelšanu un aizkavēšanos. Austrijas aviokompānija atsakās maksāt, apgalvojot, ka kavēšanās notikusi tehnisku procedūru dēļ. Stefanī internetā atrod nepieciešamo informāciju un secina, ka šis nav pamatots kavēšanās iemesls. Viņa nolemj celt prasību pret aviokompāniju par kaitējumu, kas nodarīts viņai un viņas ģimenei, pieprasot 250 EUR katrai personai saskaņā ar iepriekš minēto regulu, kā arī vēl 284 EUR par izmaksām un procentus, ieskaitot nakts tarifa maksājumu taksometram līdz viesnīcai.

II kāzusa jautājumi

1. Kurai (-ām) tiesai (-ām) būs jurisdikcija attiecībā uz šo prasību pret Austrijas aviokompāniju gadījumā, ja Stefanī Ditro vēlas uzsākt Eiropas procedūru maza apmēra prasībām?
2. Kur Stefanī Ditro var atrast būtisko informāciju par aptuvenajām izmaksām dažādās dalībvalstīs un par to, kā samaksāt tiesas nodevas, pieņemot, ka viņa nemeklēs jurista palīdzību?

Attiecībā uz nākamajiem jautājumiem, pieņemiet, ka prasība ir celta kompetentajā Luksemburgas tiesā.

3. Stefanī ir apņēmusies turpināt lietu un prasības pieteikuma veidlapā (9.1. daļā) norādījusi, ka vēlas uzklauties tiesas sēdē, to pamatodama tādējādi, ka vēlas ierasties tiesā un sniegt papildu paskaidrojumus un esot ļoti vīlusies, ka aviokompānija atteikusies maksāt naudas kompensāciju. Kā tiesai vajadzētu vērtēt šādu lūgumu?
4. Pieņemot, ka tiesai vajadzētu vairāk informācijas par kavēšanās tehniskajiem iemesliem, kā arī laika apstākļiem, uz kuriem atsaukusies *AirAustria*. Kā tiesa var iegūt šos pierādījumus?
5. Kādā termiņā tiesai jāpasludina spriedums?

6. Pieņemot, ka tiesa apmierina prasību, bet aviokompānija atsakās maksāt, kā var panākt sprieduma izpildi Austrijā?
7. Pieņemot, ka *AirAustria* gribētu iesniegt apelācijas sūdzību. Vai tas ir iespējams?

II kāzusa atbildes

1. Kurai (-ām) tiesai (-ām) būs jurisdikcija attiecībā uz šo prasību pret Austrijas aviokompāniju gadījumā, ja Stefanī Ditro vēlas uzsākt Eiropas procedūru maza apmēra prasībām? EPMA ir īpaši piemērota un pieejama šāda veida lietām, raugoties uz 2. un 3. panta prasībām. EPMA 4. panta 1. punkts paredz, ka prasības pieteikuma veidlapa A jāiesniedz tiesai, kurai ir jurisdikcija. EPMA neregulē jurisdikciju, tāpēc ir piemērojami Briseles I bis regulas vispārējie noteikumi par jurisdikciju (skat. uzzīnai šīs Regulas 3. panta 2. punktu). Prasības pieteikuma A veidlapas 4. jautājums arī attiecas uz jurisdikciju. Šajā gadījumā, apskatot sniegto pamatojumu, var viegli secināt, ka, atzīmējot 4.1. (atbildētāja domicils) un 4.2. (patērētāja domicils), parādītos gan Austrijas, gan Francijas tiesu jurisdikcija (vietējo jurisdikciju nosaka atbilstoši dalībvalsts noteikumiem, informāciju var meklēt arī e-justīcijas portālā https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-354-en.do?clang=en).

Tomēr, it īpaši attiecībā uz noteikumiem par jurisdikciju patērētāju lietās, ir ierobežojumi, tāpēc ir jāskatās gan Briseles I bis regula, gan EST prakse. Skat. arī atsauci prasības pieteikuma A veidlapā, 4. jautājumā: https://e-justice.europa.eu/content_brussels_i_regulation_recast-350-en.do. Šīs regulas patērētāju aizsargājošie noteikumi nav attiecināmi uz šo lietu. Skat. 17. panta 3. punktu, kurā teikts: “Šī iedaļa neattiecas uz pārvadājuma līgumiem, izņemot līgumus, kas par kopēju cenu paredz apvienot ceļošanu un izmitināšanu.” Piemērojami parastie jurisdikcijas noteikumi.

Pamatojoties uz 4. pantu, saistībā ar Briseles I bis regulas 63. pantu, kompetentajai vietējai Austrijas tiesai ir jurisdikcija. Papildus ir svarīga 7. (1) (b) panta otrā rindkopa, uz kuru pamatojoties būtiska ir pakalpojumu sniegšanas vieta. Lietā C-204/08, *Rehder v Air Baltic*, ECLI:EU:C:2009:439 EST šo nosacījumu interpretēja saistībā ar līgumu ar aviokompāniju. Tā nosprieda, ka:

“pasažieru gaisa pārvadājuma gadījumā no vienas dalībvalsts uz citu dalībvalsti, kas veikts, pamatojoties uz līgumu, kurš noslēgts ar vienu aviosabiedrību, kas ir faktiskais pārvadātājs, tiesa, kuras kompetencē ir izskatīt kompensācijas līgumu, kas pamatots ar šo pārvadājuma līgumu un ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 11. februāra Regulu (EK) Nr. 261/2004, ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91, pēc prasītāja izvēles ir tā, kuras jurisdikcijā atrodas minētajā līgumā paredzētā lidmašīnas izlidošanas vai ielidošanas vieta.”

Tas nozīmē, ka līdztekus Austrijas tiesai, pamatojoties uz 4. pantu, arī Luksemburgas tiesai kā ielidošanas vietai ir jurisdikcija. Prasītāja var izvēlēties vienu no tām.

2. Kur Stefanī Ditro var atrast būtisko informāciju par aptuvenajām izmaksām dažādās dalībvalstīs un par to, kā samaksāt tiesas nodevas, pieņemot, ka viņa nemeklēs jurista palīdzību? EPMAP regulas mērķis ir samazināt procesuālās izmaksas (1. pants), un, lai arī nav ietverts noteikums par fiksētām izmaksām, 15. (a) pants prasa, lai tiesas nodevas par EPMAP nebūtu nesamērīgas un nepārsniegtu tiesas izmaksas par dalībvalsts vienkāršotas tiesvedības nodevām. Tāpat arī dalībvalstīm jānodrošina pusēm iespēja samaksāt tiesas nodevas attālināti – ar (a) bankas pārskaitījumu; (b) ar kredītkarti vai debetkarti; vai (c) tiešu maksājumu no prasītāja bankas konta. Skat. arī 25. panta 1. punkta (f) apakšpunktu, kas prasa dalībvalstīm sniegt būtisko informāciju par izmaksām. Tas prasa, lai būtu norādītas tiesas nodevas vai informācija par to, kā tās aprēķināt. Būtiskā informācija atrodama e-justīcijas portālā “Eiropas tiesiskās sadarbības atlants” – Eiropas maza apmēra prasību procedūra: https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-42-en.do.

Tur ir arī īpaša sadaļa – “Tiesvedība”, sadaļa par EPMAP izmaksām, skat. https://e-justice.europa.eu/content_court_fees_concerning_small_claims_procedure-306-en.do.

Skat. arī 16. pantu, kas ietver “zaudētājs maksā” principu attiecībā uz tiesvedības izmaksām, ar nosacījumu, ka tās bijušas samērīgas. Skat. C-554/17 *Rebecka Jonsson v Société du Journal L’Est Républicain*, ECLI:EU:C:2019:124 par citādu izmaksu sadalīšanas iespēju.

3. Stefanī ir apņēmusies turpināt lietu un norādījusi prasības pieteikuma veidlapā (9.1. daļā), ka vēlas uzklaut tiesas sēdē, to pamatodama tādējādi, ka vēlas ierasties tiesā un sniegt papildu paskaidrojumus un esot ļoti vilusies, ka aviokompānija atteikusies maksāt naudas kompensāciju. Kā tiesai vajadzētu vērtēt šādu lūgumu? Ir svarīgi uzsvērt, ka pēc būtības EPMAP ir rakstiska procedūra, kā norādīts 5. panta 1. punktā. Tas ir nozīmīgi, lai samazinātu procesa izmaksas un ilgumu. Tomēr abas puses (skat. prasības pieteikuma un atbildes veidlapas) var pieprasīt mutisku lietas izskatīšanu. Tiesai lieta jāizskata mutiski tikai tad, ja, pamatojoties uz dokumentiem, nav iespējams taisīt spriedumu vai ja to pieprasa puse. Šo lūgumu var noraidīt, ja tiesa neuzskata, ka tas būtu nepieciešams taisnīgai procesa norisei, kā arī ievērojot apstākļus. Šādu atteikumu nevar apstrīdēt atsevišķi. Tas atbilst Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksei, no kuras skaidri izriet, ka vienkāršās lietās ar mazu prasības apmēru, kurās mutiska izskatīšana nav nepieciešama, tiesības uz lietas mutisku izskatīšanu nav absolūtas.

Saskaņā ar 8. pantu, ja notiek lietas mutiska izskatīšana, jāizmanto attālinātās saziņas tehnoloģijas – videokonference vai telekonference, ja šāda tehnoloģija ir pieejama (1. punkts). Puse, kura uzaicināta ierasties personiski, var pieprasīt attālinātu izskatīšanu, ja iespējams, atsaucoties uz izmaksām (2. punkts), bet puse var arī pieprasīt ierašanos personiski (3. punkts). Atteikumu nevar atsevišķi apstrīdēt (4. punkts).

Šķiet, ka šajā lietā nav neatliekamas vajadzības lietu izskatīt mutiski. Šāda veida lietas ir diezgan standartizētas, un kādas puses personiskā vilšanās kā tāda nevarētu būt par iemeslu mutiskai izskatīšanai.

4. Pieņemot, ka tiesai vajadzētu vairāk informācijas par kavēšanās tehniskajiem iemesliem, kā arī laika apstākļiem, uz kuriem atsaucas *AirAustria*. Kā tiesa var iegūt šos pierādījumus? Saskaņā ar 9. pantu ir jāizmanto vienkāršākā metode, kas rada vismazāk apgrūtinājumu (1.punkts). To var darīt, izmantojot rakstiskas liecinieku, ekspertu vai pušu liecības (2. punkts). Vienu no tiem var uzklaut, izmantojot attālinātus līdzekļus, ciktāl iespējams 8. panta (3. punkta) izpratnē. Ņemot vērā izmaksas un apgrūtinājumus, ekspertu pierādījumus mutiskas liecības veidā var iegūt tikai tad, ja nav iespējams gatavot spriedumu, pamatojoties uz citiem pierādījumiem.

Šajā lietā iespējai saņemt no *AirAustria* būtisko informāciju par tehniskās procedūras steidzamību vajadzētu būt diezgan vienkāršai, turklāt pastāv šaubas, vai tā vispār ir būtiska, ņemot vērā EST judikatūru par lidojumu kavējumiem (skat. apvienotās lietas Lietas C-402/07 un C-432/07 *Sturgeon*, ECLI:EU:C:2009:716 kā galveno lietu), un tas pats attiecas uz tās dienas laika apstākļiem.

5. Kādā termiņā tiesai jāpasludina spriedums? Skat. 7. pantu par procedūras beigām. Tiesai jāpasludina spriedums 30 dienu laikā pēc atbildes saņemšanas (uz prasību vai, citā gadījumā, uz pretprasību), vai arī tiesa turpina procedūru, pieprasot papildu detaļas par prasību noteiktā termiņā, kas nepārsniedz 30 dienas (attiecība uz prasību skat. veidlapu B), ievācot pierādījumus saskaņā ar 9. pantu, vai nosakot mutisku lietas izskatīšanu (1.punkts). Tiesai jāpasludina spriedums 30 dienu laikā pēc pierādījumu saņemšanas vai mutiskas lietas izskatīšanas (2. punkts).

No šī laika rāmja var atkāpties tikai īpašu apstākļu dēļ, skat. 14.panta 3. punktu. Tie parasti neietver ar tiesu sistēmu saistītus apstākļus, bet gan attiecas uz lietas sarežģītību vai citiem neatliekamiem apstākļiem. EPMAP mērķis ir nodrošināt ātru procedūru.

6. Pieņemot, ka tiesa apmierina prasību, bet aviokompānija atsakās maksāt, kā var panākt sprieduma izpildi Austrijā?

Pamatojoties uz EPMAP 20. pantu, spriedumu var izpildīt bez vajadzības deklarēt tā izpildāmību. Uz izpildi attiecas tās dalībvalsts tiesības, kurā izpilde tiek prasīta, šajā gadījumā – Austrijas tiesību akti par spriedumu izpildi. Formālās prasības ir noteiktas 21. pantā: jānodrošina autentiska sprieduma kopija, kā arī 20. panta 2. punktā paredzētais apliecinājums – standarta D veidlapa (IV pielikums). Šī apliecinājuma valoda ir izpildes dalībvalsts valoda, taču dalībvalstīm būs jānorāda, vai tās pieņem citas valodas (21.a pants), skat. arī 25. panta 1. punkta (i) apakšpunktu.

Austrija norādījusi, ka tā pieņem, skat. e-justīcijas portālu, Eiropas tiesiskās sadarbības atlants – Maza apmēra prasības, Austrija, https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-354-at-en.do?member=1#a_111:

25. 1 (i) pants. Pieņemamās valodas

Pieņemamā valoda atbilstoši 21.a panta 1. punktam ir vācu valoda.

Papildus oficiālajai valodai (vācu) Austrijas pilsoņi un to trešo valstu pilsoņi, kuras noslēgušas Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu, var lietot ungāru valodu Oberpulendorfā un Obervartas rajona tiesās, slovēņu valodu Ferlahas, Eizenkapelas un Bleiburgas rajona tiesās un horvātu valodu Eizenšates, Gīsingas, Matersburgas, Neizīdles, Oberpulendorfā un Obervartas rajona tiesās.

Izpildi var atteikt tikai gadījumā, ja spriedums ir pretrunā ar agrāk pieņemtu spriedumu 22. panta izpratnē.

7. Pieņemot, ka *AirAustria* gribētu iesniegt apelācijas sūdzību. Vai tas ir iespējams?

Saskaņā ar 17. pantu to, vai apelācija ir iespējama, nosaka dalībvalsts tiesības. Parasti šajā ziņā starp dalībvalstīm ir lielas atšķirības, nav ietverti vienoti noteikumi (izņemot pārskatīšanu ārkārtēju apstākļu dēļ, skat. EPMAP 18. pantu). Dalībvalstīm ir jāsniedz informācija par apelāciju, skat. 25. panta 1. punkta (g) apakšpunkts.

Austrija ir sniegusi šādu informāciju, skat. e-justīcijas portālu, “Eiropas tiesiskās sadarbības atlants” – Maza apmēra prasības, Austrija, https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-354-at-en.do?member=1#a_111

25. 1 (g) pants. Pārsūdzības procedūra un kompetentās pārsūdzības tiesas

Rajona tiesas pasludinātu pirmās instances spriedumu lietā, kas ierosināta atbilstoši Regulai (EK) Nr. 861/2007, ar ko izveido Eiropas procedūru maza apmēra prasībām un kas grozīta ar Regulu (EK) Nr. 2421/2015, var pārsūdzēt, iesniedzot apelāciju (*Berufung*). Apelācija ir jāiesniedz rakstiski rajona tiesā, kas pieņēma pirmās instances spriedumu, četru nedēļu laikā no sprieduma izsniegšanas. Tā jāparaksta advokātam (*Rechtsanwalt*). Advokātam ir arī jāpārstāv puse izrietošajā apelācijas tiesvedībā.

Lēmumu par izmaksām var apstrīdēt, iesniedzot apelāciju par izmaksām (*Kostenrekurs*), pat ja spriedums netiek apstrīdēts. Šāda apelācija ir jāiesniedz tiesā, kas pieņēma spriedumu, 14 dienu laikā no sprieduma izsniegšanas.

Metodoloģiski ieteikumi

Mācību mērķi un pieeja

Mērķis ir iepazīties ar Eiropas procedūras maza apmēra prasībām tvērumu, uzsākšanu, vešanu un noslēgšanu, kā arī ar pasludinātā sprieduma izpildi. Pirmā kāzusa scenārijs ir pārdošanas patērētājam gadījums, bet otrs – lidojuma aizkavēšanās gadījums. Šāda veida lietās šī procedūra ir visnoderīgākā un šobrīd ir visvairāk lietota praksē. Pirmais pievēršas piemērojamības tvērumam un procedūras pirmajai daļai, bet otrais – procedūras otrajai daļai un izpildei. Vislabākā pieeja būtu sadalīt dalībniekus mazākās grupās, kas strādā pie kāzusa, nodrošinot tiešsaistes pieeju dažādiem materiāliem un, it īpaši, e-justīcijas portālam. Atbildes pēc tam vajadzētu apspriest noslēguma diskusijā. Pirmais kāzuss, visticamāk, prasīs visvairāk laika, kaut gan, pamatojoties uz noteikumiem, nevajadzētu būt grūtībām atbildēt uz lielāko daļu jautājumu.

Materiāli

Galvenie materiāli ir:

- EPMAF regula
- Briseles I bis regula
- EST prakse par šīm regulām
- EMRP regula (tikai I kāzusa 1. jautājumam)
- Piekļuve e-justīcijas portālam